

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Lokalismus versus globalismus: Analýza vybraných environmentálních témat ve volebním programu ČSSD, ANO a KDU-ČSL a jejich realizace v letech 2013–2017

Autorka, obor: Bc. Michaela Lehečková; UK – FHS, Sociální a kulturní ekologie

Oponent: PhDr. Petr Just, Ph.D.; Metropolitní univerzita Praha, Katedra politologie a humanitních studií

Předkládaná diplomová práce se zabývá tématem, které není – alespoň v politologických kruzích – příliš často zpracovávané. V politologické literatuře se sice setkáváme s odbornými pracemi z oblasti jednotlivých resortních politik politických stran a vlád. Oblast životního prostředí však nepatří mezi ty, jimž by byla věnována častá a intenzivní pozornost. Ono to vlastně odpovídá i tomu, co autorka předkládané diplomové práce sama v textu zmiňuje, že environmentální témata „netvoří dominantní část volebních programů“ (s. 84). A i když si promítneme jednání o ustavení vlád (jakýchkoliv vlád, ne jen té, o níž je řeč v této práci), asi málokdy zaznamenejeme, že by se strany mezi sebou doslova „praly“ o obsazení ministerstva životního prostředí. Z tohoto pohledu lze práci jednoznačně ocenit jako důležitý příspěvek do zatím spíše okrajové debaty o formulování environmentální politiky na stranické úrovni jejího prosazování v rámci vládních angažmá daných stran. To už samo o sobě představuje určitou přidanou hodnotu.

Diplomová práce má interdisciplinární charakter a to se odráží i v její struktuře. Strukturu jako celek, jako nějaký základní rámec, lze považovat za standardní a odpovídající zvyklostem tohoto typu textu: úvod, teoretická část, metodologická část, praktická část, diskuse, závěr. Určité výhrady lze však formulovat k zařazení jednotlivých podkapitol. Do teoretické části samozřejmě logicky spadají témata související s globalizací či definicemi jednotlivých typů environmentálních problémů a hrozeb i teoretického ukotvení politických stran a hnutí, jakož i podob stranického systému a stranické soutěže. Už bych ale do teoretické části nezařazoval pasáže související s institucionálním vývojem československé / české politiky životního prostředí (s. 43 a následující), s ideologicko-programovým profilem konkrétních českých politických stran (s. 52 a následující) či s konkrétními tématy a následně výsledky voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2013 (s. 55 a následující). Tyto pasáže už nejsou

v pravém slova smyslu teoretickým pojednáním a proto bych doporučoval spíše jejich zařazení na začátek praktické části, která začíná na s. 61 (i z hlediska provázanosti textu by se sem výše zmíněné pasáže zcela bez problémů hodily a nijak by nenarušily praktickou část textu).

V Úvodu autorka nastínila hlavní předmět zkoumání a naformulovala výzkumnou otázku. Ve vlastním textu pak směřovala k nalezení odpovědí. Vlastní obsah práce neobsahuje z politologického hlediska žádné závažné faktografické nedostatky či nepřesnosti. Autorka udržuje stranicky neutrální nadhled. Rovněž k otázkám environmentálním, které často ve společnosti a ve veřejném diskurzu rezonují emotivně, přistupuje věcně a racionálně. Následné odpovědi na výzkumnou otázku autorka formulovala v části Diskuse. Zde je třeba podotknout, že část Diskuse má spíše charakter Závěru a tyto dvě části tedy mohly být spojeny v jednu souhrnnou kapitolu (i vzhledem k tomu, že samotný Závěr je sám o sobě velmi stručný). Nicméně necháme-li stranou, zda se autorčiny odpovědi na výzkumnou otázku nacházejí v Diskusi nebo Závěru, pak je nutno konstatovat, že autorka sama připouští částečný odklon od původního záměru (s. 85), který ale zdůvodňuje absencí dat důležitých pro zohlednění všech původně zamýšlených okruhů. Nicméně i tak se autorce podařilo dosáhnout cíle v otázce profilu vlády v rámci klasifikačního schématu „lokalismus – globalismus“ (s. 85-87).

Autorka pracuje s dostatečným množstvím relevantních zdrojů, primárních i sekundárních, zejména česky psaných, okrajově i cizojazyčných. Forma i frekvence odkazů v textu odpovídá standardům a nárokům kladeným na diplomové práce. V některých částech by bylo vhodnější využívání více zdrojů, ale tyto pasáže se neobjevují v nijak závažně velké míře. Výjimečně autorce z odkazu v textu (v závorce) vypadl rok (např. u odkazu na zdroj „Stojanov, Němec, Procházka“ na s. 29). Poměrně často pak autorka v textu nesprávně přepsala jméno odborníka na právo životního prostředí Milana Damohorského, na nějž odkazuje jako na „Dahomorského“ (s. 21, 33, 43, 44 a 47). V seznamu zdrojů je jeho jméno uvedeno již správně.

Výše uvedená výtka ve věci zkomolení jména jednoho autora mě přivádí ke zhodnocení jazykové stránky práce. Ta určité slabiny vykazuje. V práci se nacházejí občasné gramatické chyby (např. nesprávná shoda podnětu s přísudkem „politické uskupení, jež vznikly“ – s. 49;

občas chybějící interpunkce), stylistické neobratnosti (např. „Hlavním tématem části Člověk, a z nich pramenící cíle ...“ – s. 61). Z hlediska používané terminologie bych se vyhnul termínu „tripartita“ v tom významu, v jakém jej používá autorka (s. 69). Vzhledem k tomu, že termín tripartita se v českém veřejném diskurzu používá nejčastěji k zjednodušenému označení pro Radu hospodářské a sociální dohody, může být autorčino použití pro označení vlády skládající se ze tří politických stran pro čtenáře matoucí.

I přes uvedené dílčí výhrady text splňuje náležitosti kladené na diplomové práce. Autorka prokázala znalost dané problematiky (jak z pohledu environmentálního, tak z pohledu politologického), schopnost shromáždit, kriticky zhodnotit, interpretovat a zpracovat informace z primárních i sekundárních zdrojů, a vyvodit závěry. Z tohoto důvodu doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení „velmi dobře“ (v rozpětí 13-14 bodů).

V rámci diskuse při obhajobě doporučuji toto témata:

Dvě ze tří politických stran a hnutí, které byly součástí Vámi analyzované vlády z let 2013/2014-2017 (ANO 2011, ČSSD) jsou součástí i vlády současné ustavené v polovině loňského roku. Jaká je ve Vámi sledovaných oblastech míra shody, provázanosti, návaznosti programu současné vlády ve srovnání s vládou Vámi analyzovanou?

PhDr. Petr Just, Ph.D., v.r.

Ve Washingtonu, D.C., dne 1. září 2019.